



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Q. 1. An ad satisfaciendum præcepto, requiritur intentio satisfaciendi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

bet pro ipsa : quia in dubio factum præsumitur, si jure faciendum erat.

CAPUT III.

*De modo, quo observandæ sunt
Leges.*

Q. I. An ad satisfaciendum præcepto requiritur intentio illi satisfaciendi?

Not. Certum est requiri intentionem faciendi opus, quod præcipitur. Quia actus lege præscriptus est actus humanus, qui est essentialiter voluntarius, ac liber; nam Lex hominibus imponitur non brutorum more, sed humano modo implenda. Actus autem non potest esse voluntarius sine voluntate illum ponendi. Hinc per actus merè coactos non satisfit præcepto: sic si quis omnino invitus cogereretur manere in templo tempore sacri, non impleret præceptum de audiendo sacro, nisi vellet attendere, & re ipsa attenderet ad sacrum. Eidem quoque non satisfaceret, qui ingressus templum solo animo meditando divina, ibi maneret in meditatione defixus toto sacri tempore, sine ulla intentione audiendi sacrum, & attendendi ad illud, Quia non poneret voluntariè actum præceptum, cum non habeat voluntatem audiendi

diendi sacrum, sed solùm dandi operam meditationi.

Resp. I. Ut satisfiat præcepto negativo nulla requiritur intentio. Quia per tale præceptum non exigitur actus, aut omissio libera, sed solùm prohibetur actus humanus liber, v.g. ne quis furetur. Hinc licet aliquis nunquam cogitasset de furto, & sic ab eo abstinuisset, non censebitur violasse legem furtum vetantem.

Resp. II. Ut satisfiat præcepto affirmativo non requiritur intentio expressa ei satisfaciendi, sed sufficit implicita, vel interpretativa contenta in voluntate faciendi actum præceptum, quæ non excludat intentionem implendi legem. Quia Lex non præcipit positionem actus ut præcepti, vel ex intentione ei satisfaciendi, sed ut actus voluntariè fiat; nec ullibi major obligatio reperitur. Unde si ignorans præceptum rem præceptam liberè faciat, verè illud implet: sic qui ignorans, vel non advertens ad diem festum, interest devotè sacro, non tenetur aliud audire, postquam resciverit esse festum. Imò secundum multos satisfacit præcepto, qui voluntariè facit rem præceptam animo expresso non ei satisfaciendi per illum actum: v. g. qui sacrum audit die Festo præcisè, ut privatæ suæ devotioni indulgeat, proponens aliud audire ad satisfaciendum præcepto Ecclesiæ, jam huic satisfecit, nec tenetur aliud

facrum audire, nisi ex errore putet se ad id obligari. Quia revera implet præceptum, qui facit voluntariè actum præceptum, nam nil aliud præcipitur. Voluntas autem non satisfaciendi præcepto per executionem voluntariam actûs præcepti inefficax est: nam non destruit voluntatem efficacem faciendi id, quod præceptum est, ideóque verè satisfaciendi præcepto.

Illud verò Axioma, *Actus agentium non operantur ultra intentionem eorum*, verum est duntaxat respectu eorum, quæ ab intentione agentium pendent, ut sunt v. g. contractus. At non pendet ab eo, qui voluntariè actum præceptum posuit, ut per hoc non satisfecerit præcepto:

Aliud dicunt de Voto, quia vovens sibi imposuit obligationem voti, & in hoc casu vult eam retinere, ac prorogare, sicque se obligare ad aliud sacrum audiendum: nam cum impositio obligationis in voto sit à voluntate, pendet à voluntate, ut eam proroget. At cum impositio præcepti, & ejus obligatio non pendeat à voluntate subditi, non pendet etiam ab eo, ut illam proroget, vel non impleat, cum voluntariè actum præceptum posuit. Azor tamen, & alii negant tunc impleri præceptum, quia voluntas est contraria implementationi præcepti. Præceptum autem non impletur solo factó, & opere cum positiva & expressa voluntate non implendi. Sed
re-

responderi potest talem voluntatem esse inefficacem, ac proinde non repugnare efficaciter impletioni præcepti, nec illam impedire. Id videtur certum, talem teneri saltem congruo tempore mutare intentionem, vel saltem judicare, se satisfacisse præcepto per actum positum.

Q. 2. An ad satisfaciendum legi debet intendi finis Legis?

Not. Duplex est finis, & modus legis, nempe intrinsecus, & extrinsecus. Finis legis intrinsecus est id, ad quod Legislator sua lege intendit obligare: unde est id, quod re ipsa per legem præcipitur, vel prohibetur. Extrinsecus est id, ad quod res præcepta dirigitur, & ordinatur à Legislatore. Modus autem intrinsecus est ille, sine quo substantia rei præceptæ impleri nequit, ut attentio interna in oratione: extrinsecus est is, sine quo substantia rei præceptæ poni potest.

Resp. I. Sine fine, & modo intrinseco legis non impletur præceptum, ut patet ex eorum notione. Unde uterque cadit sub præceptum.

Resp. II. Si finis extrinsecus, ad quem ordinatur actus præceptus, præcipiatur à Superiore, non satisfacit præcepto, qui illum sibi non proponit. Quia tunc non facit id totum, quod præcipitur; & finis ille